

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XVII

Paříž

Číslo 3

červen 1986

Pár slov o sektách

Slovo *sekta* je odvozeno od stejného kořene jako výraz *sektor* (výseč, část celku). Na rozdíl od politického sektářství (uvnitř strany) jsou sekty v náboženském slova smyslu širokým pojmem, zahrnujícím například i indické seskupení "Krišna"; obvykle si pod tímto pojmem představujeme malou skupinu lidí s poněkud extravagantním, exotickým programem a způsobem života.

Některí křesťané se podivují nad záporným postojem velkých církví vůči sektám a ptají se, zda v době všeobecného ochabnutí velkých křesťanských církví na jedné straně a v rámci ekumenismu na straně druhé, není na místě spíše spolupráce, než vzájemné osočování?

První nesnáze spočívá právě v tom, co je jednou z typických známek sektářství - totiž v odporu sektářů ke všem, kdo nemyšlejí jako oni. Sekty samotné jsou přesvědčeny, že pravda, kterou objevily, nesnáší jakékoliv směřování s čímkoliv jiným. Ale i kdyby tomu tak nebylo, není například pro katolickou církev spolupráce se sektami možná, jak ukazuje nedávný text Vatikánu k problémům sekt (*La Croix Le Monde* ze 4. května tr). Nejčastější důvod vstupu do sekty jsou v něm shrnuty do devíti tématických skupin a tvoří vlastně jakési zrcadlo, ve kterém mohou právě velká církevní společenství vidět svou

vlastní neschopnost oslovit zvláště mladého člověka dnešní doby s jeho problémy. Ukazuje zároveň, jak deformovaná a škodlivá jsou řešení, nabízená v této situaci sektami. Vyplývá z něj, že sekty mají největší úspěch u lidí, jejichž rovnováha je nějakým způsobem narušena, nejčastěji v oblasti citové. Sekty samy jsou i pro ně jakýmsi pokřiveným zrcadlem, ve kterém se shodou okolností odráží deformovaný obličej tak, že má najednou zcela rovnoměrné, přirozené rysy. Taková shoda je pochopitelně vzácná a proto "musí" být sekt takové množství. Ze stejného důvodu ale nemohou mít masové úspěchy a někteří odborníci se domnívají skutečně, že sekty na západě už dosáhly svého "stropu" a pokud nedojde k významným změnám v životě společností západního světa, nemají už naděje na další růst.

V čem spočívá nebezpečnost náboženských řešení, nabízených sektami? Jistě ne v tom, že se nedrží přesně náboženské doktríny některé z velkých církví. Spočívá v tom, že odrážejí falešně jak skutečnost světa, tak záměry Boha, o kterém mluví svým zvláštním, sektářským způsobem. Vědomě nebo nevědomě přitom hrají na slabou strunu některých neuspokojených lidí a místo aby je vedly k pracnému hledání odpovědí na důležité všelidské otázky pro dnešní dobu, vedou k řešením nereálným a často přímo podporují lidskou tendenci před nimi utíkat do imaginárního světa.

Nepochybně najdeme i v katolické církvi sektářské tendence. Už svatý Pavel se s nimi musel potýkat a těm, kdo tehdy mysleli, že křesťan se má ze špatného světa stáhnout do ústraní a tam očekávat závěrečnou pohromu, navrhoval, aby tedy nejedli, když nechtějí pracovat.

V některých okamžicích dějin zaútočily sektářské tendence zevnitř církve přímo na samou podstatu křesťanství a církev se jim musela všemi silami a prostředky bránit. Těmito prostředky jsou především učitelský úřad církve a práce teologů. Byly to někdy boje velmi nesnadné a ztráty v nich byly citelné. Proto se církev snaží nevnášet dovnitř to, proti čemu by pak musela vést urputný boj. Sektáře má, ba musí v souladu se svým vlastním učením milovat. Ale se sektářstvím, které ničí člověka útočením na jeho slabé místo, nemá a nemůže mít slitování. Ne pro doktrinnální nebo společenské důvody, ale *ve jménu lidské důstojnosti* musí sekty všemi silami potírat.

král hlupec přikázal
vínu téci
přikázal masu péci se
medvědům tančit
a šaškům ať se smějí

pak zatvářil se přísně

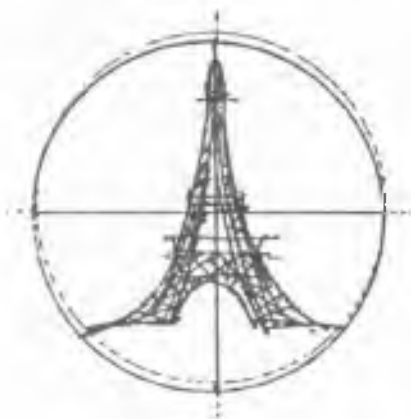
přistupte milci milostenky
král hlupec přikázal

od ucha k uchu hubu
přistoupili milci
a milostenky též
s malíčkem v koutku úst

slavnostně odkašlal si král
a pravil jen se smějte dál
neb zítra zase vyjde slunce
tak jak jsem přikázal

Ivan Wernisch, *Zasuté zahrady*
Rozmluvy - Londýn 1984

Zajímavosti z domova a ze světa

Otec Václav Feřt TJ zemřel po dlouhé agonii v Římě, ve věku 82 let. Po nesnadných válečných letech v Praze, kde jen o vlásek uniknul koncentračnímu táboru, se stal spirituálem římského Nepomucena, potom českým misionářem v Kanadě a také ve Spojených Státech. V šedesátých letech pracoval znovu v českém vysílání vatikánského rozhlasu, které v r. 1949 spolu s chovanci Nepomucena zahajoval. V době těsně po Pražském jaru byl viceprovinciálem českých jezuitů v zahraničí a to

znamenal v první řadě starat se o skupinu českých jezuitů, která přišla v r. 1968 na západ.

V Paříži, kam zajížděl častěji v době nemoci svého osobního přítele J. Čepa, jsme jej viděli naposled při slavných slibech otce Koláře v květnu 1982. S vděčností na něj vzpomíná celá dlouhá řada těch, kterým nejrůznější způsobem a ve spojení s dlouhou řadou úkolů, které mu byly v životě svěřovány, nezištně a obětavě pomáhal.

Jeho oblíbenou průpovídkou bývalo: "Já jsem, chlapče, celý život jen zalepoval díry ..."

4. dubna tr jej Pán povolal k sobě, tentokrát definitivně, a tak učinil konec všem provizoriím v životě svého služebníka.

Jen o pět dní později, 9. dubna, nás opustil v Rakousku *dr. Karel Schwarzenberg*, šlechtic z velké a významné rodiny Schwarzenbergů, která osvědčila mladé republice právě v nejtěžších chvílích jednoznačnou loyaltitu. Svůj vztah k církvi osvědčil dlouholetou spoluprací s naší římskou Křesťanskou Akademií, jejímž presidentem byl vlastně až do nedávna.

Za pokoj jeho duše se budeme společně modlit při našich bohoslužbách první sobotu v červnu (7. 6.), které budou obětovány za pokoj jeho duše.

V Římě došlo k významné návštěvě *sv. Otce Jana-Pavla II.* v tamější synagoze, na místě někdejšího římského ghetta. Je to první návštěva papeže v židovské synagoze vůbec. O udá-

losti přinesly obsáhlé komentáře bezprostředně (13. dubna) prakticky všechny velké světové deníky.

V sobotu 3. května byl ve Vatikánu uveřejněn velmi zajímavý a podnětný text o sektách (viz také článek na první str. tohoto čísla *Oběžníku!*). Vzbudil velkou pozornost nejen proto, že se týká jednoho z ožehavých problémů dnešní společnosti, ale také proto, že je výsledkem rozsáhlého sociologického průzkumu situace ve mnohamístních církvích. Ukazuje nejen na nebezpečnost sekt - zvláště při výchově mladého člověka - ale upozorňuje také na důvody úspěchů sekt i na to, co by například katolická církev měla z této situace vyvodit, chce-li proti postupu sekt ve společnosti účinně bojovat.

Ve Francii se už připravujeme k přijetí sv. Otce při příležitosti oslav stého výročí sv. faráře arského, Jana-Marie Vianneye. Francouzská pošta vydala k tomuto výročí pamětní známku (1F80).

V Československu sílí pronásledování křesťanů, zvláště katolických. Po zatýkání na Moravě na podzim minulého roku, namířeném hlavně proti katolickému podzemnímu tisku, měli být v Praze 14. května souzeni katolíci, kteří jsou ve vězení už od 11. dubna minulého roku. Soud byl znovu odročen na 28. května. Jedná se o *P. Radima Hložánku, V. Fučíka, Adolfa Razka, Květoslovu Kuželovou, Michala Holečka a Václava Dvořáka*. Sílí i výpady proti otci kardinálovi. Největšího přečinu se v očích režimu ale dopustil pan *A. Navrátil*, železniční dělník, vězněný v současnosti za obzvláště zostřených podmínek. Jsou proti němu vznesena nemsmyslná a vágní obvinění a hrozí mu internace v psychiatrické klinice. Je zcela zřejmé, že pravý důvod je tento: pan Navrátil sestavil dokument, zpochybňující pádnými argumenty oficiální verzi (StB) smrti tajného kněze *P. Coufala*, podle které šlo o sebevraždu. Soud s panem Navrátilem se konal 21. dubna, nikoliv ale u okresního soudu v Kroměříži, nýbrž v tamější psychiatrické léčebně (!) za okolností, které jsou hodny Franze Kafky. Rozsudek, proti kterému se *A. Navrátil* na místě odvolal: Obviněný je společensky nebezpečný, trpí psychózou-paranoiou a proto soud nařizuje ochrannou léčbu ústavní formou.

Velmi zajímavá studie s názvem "Oživení zájmu o náboženství" podepsaná Dr. Erikou Kadlecovou se objevila v české Edici-Petlicí. Na dalších dvou stránkách z ní přinášíme několik ukázek.

E. Kadlecová, Oživení zájmu o náboženství
(Text kolující ve strojopise v Praze)

... Při vši různosti zkušeností zdá se být nesporné, že náboženství se bere vážněji, nebagatelizuje se, není vázáno na "periferní" a zaostalé vrstvy obyvatel, ba ani v podvědomí ostatních s nimi není jednoznačně spojováno. Zájem o náboženství a církevní život je, jak se zdá, patrnější ve městech (Praha) než na venkově, mezi intelektuály (došlo, jak známo, k celé řadě konverzí) a mladými lidmi.

Reklamní ovace vlastním výdobytkům, jimiž se předstihují představitelé každého z nejlepších světů, na tom nemohou nic změnit. Výsledkem je totální deziluze, zmatek, hrůza z budoucností, ztráta perspektiv... Člověk má dojem, že jej podvedla i věda. Ucelený, uspořádaný obraz světa, kterým včera nahradila staré mýty, dnes tatáž věda opět rozdrobila a rozbila.

Na místo rozmachu nadějí nastoupila kocovina. Základním pocitem je strach - strach z války, z vody, kterou piješ, z pokrmu, který dáváš dětem, ze vzduchu, který musíš dýchat, ze souseda, že tě udá, z kolegy, že tě vytlačí z místa, strach z bílých, černých, žlutých, barevných, strach z Rusů, komunistů, imperialistů, revanšistů, z těch, co mají hlad a z těch, co mají zbraně. Kdysi psal člověk i ve vězení Utopii, dnes píše doma horrory.

V této situaci člověk znovu hledá útočiště v náboženství a církevním společenství. Je to tím snadnější, že i církve se poučila z náporu kritiky, jíž musela čelit. Zjistila, že ztráty a porážky, které utrpěla, mohou být ve svých důsledcích cennější, než hodnota pozic, které musela vyklidit. Urazila značný kus cesty od Syllabu k agiornamentu, od vatikánských vězňů k létajícím papežům.

Rok 1948, procesy a léta padesátá a konečně srpen 1968 jsou nejmarkantnější rozcestí, kdy další a další bloky lidí ztrácely půdu pod nohama a iluze o blízké uskutečnitelnosti "nového a lepšího" světa. Nově nastupující ge-

nerace se již nepodílely na nadějích, ale spoluprožívaly jejich pád... Značný díl toho, co na náboženství kritizujeme jako nepřijatelné, současně sami lidem vnucujeme, navíc v pokleslé až zkarikované podobě. Vyžadujeme, aby předstírali, že věří tvrzením jež evidentně odporují rozumu a každodenní zkušenosti, nutíme je vyjadřovat se k věcem, o nichž jim zablokujeme informace. Proměnili jsme ve formální rituál celý veřejný a politický život, počínaje schůzemi před sjezdy, První máje, velká výročí až k volbám. Obdařili jsme instituce všemi ideálními atributy; neomylnost není sice uzákoněna, nicméně se všeobecně přiznává představitelům k doživotnímu držení. Opršelé transparenty a agitační poutače jsou divná Boží muka našich silnic, statuí je méně - snad proto, že výrobní termín by mohl přesáhnout dobu uctívání zobrazovaných.

Z církví odešli všichni, kteří se k nim hlásili ze společných důvodů - dezertovali lidé, kteří setrvali v církvích z jiných než náboženských důvodů. Postupně odpadli i takoví, jejichž víra byla mělká a neobstála bez opory obecného souhlasu a tím spíše v situacích, kdy se její vnější projev stětoval s nevdí autorit.

Současný papež zná perfektně politiku komunistických stran a státních orgánů socialistických zemí uvnitř, zná smysl zakódovaných frází, zná omezující, dokonce určující smysl zdánlivě bezobsažných "dodatkových" slov a nepolapitelných praktik, které jinak přehlédne každý, kdo s nimi neměl každodenně co do činění. Dotázán, jaká bude jeho politika vůči socialistickým zemím, odpověděl, že nikoliv naivní. Je to přesná charakteristika, a je to tvrdá charakteristika... V této části světa se církví podařilo něco naprosto neuvěřitelného: politicko-ideové salto mortale: vystupuje jako zastánce lidských práv, strážce národní identity a integrity, obhájce zájmů dělníků a chudých rolníků a je také tak přijímána... Není nic hroživého a alarmujícího na tom, že se křesťané pro tyto ideje angažují - naopak. Hroživé a alarmující je, že se mohou stát zastánci dělnických a rolnických zájmů vůči vládě socialistického státu. Kam jsme to došli, když katolická církev bojuje za svobodu slova proti cenzuře, nařizované marxisty,

za právo dělníků sdružovat se v odborech, k nimž mají důvěru?

***

Alergie vládnoucích kruhů vůči církvi u nás roste, znerozvňuje je růst aktivity věřících. Reagují na ni silnějším tlakem, množí se trestní sankce za jednání, které je v ostatních socialistických zemích pokládáno za nezávadné. Československo, které mělo ze všech socialistických zemí nejlepší předpoklady najít uspokojivý model vztahů socialistického státu k věřícím a církvím, se tak stává vše zostuzující zkamenělinou. Šikanování a odsuzování věřících zostřuje pozornost lidí k jejich snahám, zvyšuje jejich prestiž. To je další a nikoliv bezvýznamný impuls pro růst zájmu o náboženství.

Jak je zjevné, ad maiorem Dei gloriam jsme udělali více, než je zdrávo.

(Výňatky uveřejněny bez vědomí autora)

Letošní svatodušní setkání v opatství Rohr v Dolním Bavorsku se obzvláště vydařilo, v neposlední řadě díky celkové atmosféře dané složením skupiny, která se jej zúčastnila. Zahajovací bohoslužby jich spolu s našim otcem biskupem J. Škarvadou slavilo na šedesát. Potom si vyslechli jeho velmi zajímavou přednášku o duchovní službě našim krajanům žijícím mimo Československo. Celkový hluboce křesťanský ráz skutečně nic nenarušovalo a lze tedy doufat, že bylo skutečně dosaženo vytčeného cíle - totiž prohloubení našeho života s Kristem v jeho církvi, píše jeden z účastníků.

V Kostnici (Konstanz) připravují na závěr června tr oslavy výročí smrti Jeronýma Pražského (+1416), upáleného zde rok po Janu Husovi. Účast přislíbili i z ČSSR.

Ve dnech 20. - 22. června se bude v Rohru konat tradiční biblický seminář pro mladé, vedený otcem J. Pazderkou TJ z Londýna. Přihlášky na adrese Misie do 14. června.

Pouť ke sv. Metoději do *Ellwangen* se letos koná v sobotu 5. července. Otec Kolář se jí zúčastní a nabízí tři volná místa ve svém autě pro případné zájemce. Odjezd z Paříže v pátek 4. 7. večer, návrat v neděli 6. července večer.

ČETLI JSME KNIHU

JÁ JSEM JÁ (autobiografie M. Navrátilové)
Vydal 68 Publishers, Toronto, Kanada 1985

V červnu toho roku pustili za mnou mámu do Wimbledonu. Stará taktika: jednoho manžela nechat jet a druhého držet doma. Šla jsem úplně sama na letiště v Heathrow, abych poprvé po čtyřech letech uviděla mámu. Neřekla jsem nikomu ani muk, protože jsem nestála o novináře, šilící okolo setkání mámy s dcerou, a tak jsme si mohly padnout do náručí, aniž kolem nás cvakaly fotoaparáty. Máme mi přinesla trochu vlastnoručně upečeného cukroví, objímaly jsme se a povídaly celou cestu do města.

Den nato seděla v hráčské lóži a dívala se, jak se tužím, abych obhájila wimbledonský titul. Musím vždycky vědět, kde při zápase sedí moje rodina a přátelé, a tak jsem čas od času mrkla do lóže a poznala jsem, že máma je nervózní - přesně jak jsem se pamatovala. Kouřila jednu cigaretu za druhou, mačkala kabelku a rozhlížela se nalevo napravo, aby věděla, kdy má tleskat. Já jsem měla asi taky nervy v kýblu, protože první set proti Tanye Harfordové jsem prohrála, i když nakonec jsem jí porazila. Pár dní nato jsem to natřela Chris ve finále 6:4, 6:4.

V Anglii jsme s mámou hovořily o možnosti, že by se celá rodina přestěhovala do Států. Česká vláda jim naznačovala, že rozhodnou-li se emigrovat, nebude jim stát v cestě. Já se domnívala, že pro rodiče by to bylo dobré, a zejména pro Janu, která tou dobou chodila na střední školu. Dala jsem jim vědět, aby udělali, co bude v jejich silách, já že jim ve všem pomůžu.

Později toho roku, 1979, mě rodiče vyrozuměli, že přiletí v prosinci. Vyřídili jsme všechny úřední formality a já jim sháněla bydlení v Dallasu.

...
Jela jsem jim naproti na letiště. Uvidět zase tátu, zjistit, jak Jana vyrostla, to byl velice silný citový zážitek.

...
Přijeli jsme domů a oni si prohlédli všechny vymoženosti. V hloubi duše asi nevěřili, že jsem skutečně tak bohatá. Po hodině nebo tak jsem jim řekla: "Můžu vám něco ukázat?"

Šli jsme ven a k tomu druhému domu.
"Co je to?"

"To je váš dům."

"No, je hezký, ale radši bychom bydleli s tebou."

"Víte, já nejsem moc často doma, ale když jsem, tak mám ráda hodně místa."

Nakonec se s tím smířili, ale myslím, že se jim to nikdy moc nezamlouvalo. Ve Washingtonu jsem vyhrála peugeotku a od Haynie jsem koupila cadillac Seville, takže měli k dispozici dva vozy, dům, a nemuseli platit žádné účty. Janě jsem koupila pianino a ze svého domu jsem jim poslala něco nábytku.

Nějaký čas šlo všechno dobře. Táta dělal k vánocům tradičního českého kapra, já strávila v jejich domě spoustu času a dala se mámou obskakovat. Když jsem onemocněla, máma mě kárala: "Nepij toho studeného Dr. Peppera!", a když jsem se chystala na turnaj někde mimo Dallas, ptali se: "Jakto že už zas jedeš?" Nebylo pro ně lehké pochopit, co obnášejí tenisová turné. Připravili mě na ně, zejména táta, ale dlouhé cesty je zaskočily: dny strávené v letadle v předvečer utkání v nějakém dalším městě. Amerika je něco jiného než Evropa, kde je všechno za rohem. Ale udělala jsem, co jsem mohla, a by dokázali být sami, než jsem odjela na turné roku 1980.

***

Život v Dallasu jim musel připadat divný. V Řevnicích znali skoro každého, mohli všude jít pěšky, a když se rozhodli podívat se do Prahy, dalo se tam zajet autem nebo železnicí, a ocitli se v důvěrně známém, historickém městě. Evropani jsou zvyklí chodit, jsou zvyklí bydlet blízko městského centra.

Dallas je roztažený do šířky na všechny světové strany. Lidé jezdí autem nakupovat do shopping center, pak skočí do auta a jedou zas někam jinam. Pro rodiče Dallas žádné centrum nemá a uvědomovali si i jiné rozdíly. Je-li člověk věčně v autě, neseznamuje se s novými lidmi ani nevidí známé tváře a připadá si přirozeně trochu vykořeněný. Já sama v Texasu také všude jezdím. Tam člověk musí. Ale když jsem v Londýně nebo v Paříži, nebo i v New Yorku, pokaždé se poddám rytmu ulic.

Mámě se ovšem v Dallasu okamžitě zalíbilo. Pár ulic od domu měla hokynářství plné nejrůznějších potravin a potřeb pro domácnost, o jakých se jí v životě nesnilo. Pro člověka který přišel ze země za železnou oponou to bylo jako pohádka, i když před ruským zábořem Československo nebylo chudá země. Staašně ráda chodila do supermarketu otevřeného čtyřiaadvacet hodin denně, jaké prostě v Československu neexistují. Byla na vrcholu štěstí, že může nakoupit masa, kolik chce, a k němu veškeré koření světa ...

Náš program:

Mše sv.: Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt
na šest večer (17h15) v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sevres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským
programem v sále č. 5 (přízemí domu)

Na červen jsme připravili

7. června Přednáška pana Jana Vladislava o české li-
teratuře. Po přednášce (a už také odpoledne
mezi 15 - 17 hod) prodej českých knih, gramo-
desek, pohlednic... jako každý rok před
prázdninami!
Po dobu bohoslužeb a přednášky prodej
knih přerušen

21. června Závěrečné setkání roku s aperitivem

HEZKÉ PRÁZDNINY A VYDATNÝ ODPOČINEK

PŘEJE VŠEM VÁŠ

otec Václav Dolár

"OBĚŽNÍK" - Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la
région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr K o l d ě S J 35, rue de Sevres 75006 PARIS
tél. 544-58-91

Les abonnements par chèque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHEQUE, CCP 201 38 63 M Paris